

Kristian Tvillings prædiken Mariæ bebudelsesdag

Taler

Kristian Tvilling
Sognepræst

Dato

6. april 2025

Sted

Virum Kirke

Omstændigheder

Prædikenen er optaget d. 6. marts 2025, men sendt i programmet *Gudstjenesten* på DR1 d. 6. april 2025 svarende til Mariæ bebudelsesdag.

Prædikentekst

Lukasevangeliet kapitel 1, vers 26-38

Salmer

Nu kom der bud fra englekor
Vi synger med Maria
Maria, snart er det forår

1 Jomfrufødsel.

Det har altid været et lidt irriterende begreb. Hvad skal vi med den?

- 5 Ikke nødvendigvis det helt store, bortset fra at den altså fremgår af denne her tekst, og at det efterfølgende er blevet et kirkeligt dogme. Men derfor behøver det jo ikke nødvendigvis at være meningsfuldt.

- 10 Hvis vi begynder med at se på selve teksten, er der sådan set ikke noget, der antyder, at den egentlig interesserer sig specielt for, om Maria var jomfru – heller ikke selvom det specifikt er nævnt.

- 15 Det er nemlig tydeligvis ikke nævnt med det formål at udsige noget om Maria, men derimod for at udsige noget om Gud. Der er to lige umulige graviditeter i teksten – for Elisabeth er det for sent, og for Maria er det for tidligt – men alligevel sker det, og pointen er at vise Guds storhed og almagt. Som der står: intet er umuligt for Gud.

- 20 Lige frem at gøre jomfrufødslen til et *dogme* på den baggrund, er måske lige frisk nok. Og vi har jo trods alt heller ikke tilsvarende gjort Elisabeths efter overgangsalderen-fødsel til et dogme. Og det er næppe udelukkende fordi det lyder knap så mundret som jomfrufødsel.

25 Nej, når lige præcis jomfrufødslen er blevet et dogme, har det formentlig sine helt særlige grunde, og desværre har de grunde ikke noget at gøre med de grunde, der *burde* gøre sig gældende, for at noget blev et dogme.

Et dogme er en kirkelig læresætning, der er så vigtigt, at man ikke kan tale om en
30 sand kristen tro, uden at den hører med. Med andre ord: En læresætning er et dogme, hvis den er nødvendig for, at Jesus kan kaldes Kristus, vores frelser.

Og her er jeg selvfølgelig godt klar over, at der kan herske forskellige holdninger, men for mig kan Kristi frelseshandling aldrig være betinget af, om hans mor
35 havde et sexliv eller ej. Det er for mig at se sagen fuldstændig uvedkommende, og derfor burde det ikke være et dogme.

Men når det så er blevet det alligevel, skyldes det jo nok en på mange måder lidt kedelig sammensmeltning af kristendom og gammeldags borgerlig seksualmoral.

40 Sex er farligt. Sex er rent ud sagt noget griseri. Og i bar iver for helt at undgå, at sex får nogen betydning, ender man så i sidste ende med at få alting til at handle om netop sex.

45 Helt tydeligt bliver det i læren om arvesynd. Synd er simpelthen et begreb, der dækker over fejl. Det græske ord for synd, hamartia, er taget fra bueskydningskonkurrencer, hvor det ganske enkelt betegner et fejlskud. Man tager sigte, men rammer ved siden af skiven. Derfra kom det så til at betegne den menneskelige brist, som betyder, at vi ikke evner hele tiden at gøre det rigtige. Vi
50 kan ikke i alle tilfælde handle i fuldstændig uselvsk kærlighed. Ofte rammer vi ved siden af skiven. Og det er synd.

Eftersom det er en brist, alle mennesker besidder, er det nærliggende at tale om arvesynd. Synden er på en eller anden måde en brist, der nedarves i
55 menneskeslægten generation efter generation. Så langt, så godt.

For man har øjensynlig ikke kunne nøjes med at konkludere, at intet menneske er fejlfrit – noget, som vel strengt taget bare kunne ligge i den menneskelige natur – nej, nu kommer det hele pludselig til at handle om sex. For hvis synden
60 nedarves – mon det så ikke er selve den seksuelle handling, der udløser det? Og så bliver synd pludselig gjort til en seksuelt overført sygdom, og der er ikke langt

til den forfladigelse af syndsbegrebet, der ligger i at sætte lighedstegn mellem sex og synd.

65

Og det er selve ideen om synden som en seksuelt overført sygdom, der gør, at jomfrufødslen pludselig ikke er ligegyldig.

70

Det er nemlig vigtigt, at Jesus ikke er underlagt synden – det er jo ham, der skal redde os andre ud af den – og hvis synd overføres via sex, må man tage det ud af billedet og sige, at den slags griseri aldrig var en del af Marias liv. Det greb yderligere om sig, da pave Pius d. 9. i 1854 indførte dogmet om Marias ubesmittede undfangelse – altså læren om, at Jesu *mormors* graviditet med Maria heller ikke var et resultat af seksuelt samkvem.

75

Forfølger man den tanke til i dag, hvor der alene i Danmark bliver født over 6.000 børn hvert år som følge af fertilitetsbehandling og ikke sex – ja, så burde alt jo sådan set se ret lyst ud for menneskeheden med alle de syndfri mennesker, der kommer til at rende rundt over det hele.

80

Tanken er selvfølgelig absurd, og jomfrufødslen kan næppe være meget andet end et kreativt billede på Guds storhed.

85

Hvad der til gengæld giver god mening i teksten, er selve billedet af befrugtning, graviditet og fødsel. Og selvom jeg er klar over, at det i vores tid hurtigt kan komme til at virke lidt akavet, at jeg står her som en midaldrende mand og kloger mig på den slags – så mener jeg faktisk, at det lige i denne her situation kan forsvares.

90

For uanset alder og køn kan jeg jo også blive befrugt af noget, gravid med noget og føde noget. Ikke ligefrem i rent biologisk forstand måske – men billedligt fungerer det, og evangelierne udtrykker sig typisk i billeder.

95

Ved befrugtelsen sættes en proces i gang – to væsensforskellige ting forenes med hinanden og skaber noget tredje – og i løbet af graviditeten bliver det ”noget” til liv, som vokser sig større. Og endelig afstedkommer selve fødslen, at det liv bliver til virkelighed også uden for den gravide. Det bliver en realitet i verden.

100

I Marias tilfælde forener Guds Ånd sig med hendes menneskelighed og sætter en proces i gang, der i løbet af graviditeten skaber et liv, der på én gang er

menneskeligt og guddommeligt. Og ved fødslen bliver det liv en realitet i verden.

- 105 Og samme princip kan jo i virkeligheden gøre sig gældende for os alle sammen – uanset køn, alder og seksuel aktivitet eller mangel på samme.

- 110 Vi kan for tiden dårligt åbne en avis eller tænde for radioen uden at blive konfronteret med nogen, der sidder inde med en uheldig evne til at befrugte hele befolkninger med ideer om had, hævn og trangen til at rage til sig på bekostning af andre.

- 115 Og den slags kan vi selvfølgelig alle sammen lade os befrugte af – og gør vi det, giver vi ideerne liv, indtil vi føder dem ind i verden, så de bliver til levende, gruopvækkende virkelighed. Vi føder endnu mere død ind i verden, end der var i forvejen – selvom det nok er de færreste, der egentlig føler, at vi står og mangler det.

- 120 Men vi kan også vælge, som Maria, at lade os befrugte af Guds Ånd og levendegøre Guds Ord. Så lader vi Guds Ord vokse i os og blive stort, så vi kan føde det ind i verden som levende *lyksalig* virkelighed.

- 125 Det må være opgaven. Om man er gammel eller ung, kvinde eller mand, må vi med Maria sige: ”Se, jeg er Herrens tjenerinde. Lad det ske mig efter dit ord”.

Så føder vi nemlig tilgivelse, barmhjertighed, omsorg og kærlighed ind i en verden, der har mere brug for det end for noget som helst andet.

- 130 **Kilde**
Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

Kildetype
Digitalt manuskript

- 135 **Tags**
Første tekstrække, Mariæ bebudelsesdag, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI
<https://www.dansketaler.dk/tale/kristian-tvillings-praediken-mariae-bebudelsesdag>